

[Formanden.]4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om gymnasieskoler og studenterkursus.

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste formanden til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 12.22.

35. møde.

Tirsdag den 8. december kl. 13.30.

Formanden: Fra medlem af folketinget *Orla Møller*, der har haft orlov på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 17. d. m. atter kan give møde i tinget. Stedfortræderens, *Jens Jensens*, hverv som midlertidigt medlem af folketinget oplyses fra nævnte dato at regne.

Fabrikant *Arne Bybjerg Pedersen* har i skrivelse af 3. d. m. meddelt mig, at han ikke ønsker at modtage det ved medlem af folketinget *Jørgen Jensens* død ledigblevne mandat som medlem af folketinget. 2. stedfortræder er underdirektør *John Herbert Winther*, der i skrivelse af 7. d. m. har meddelt, at han er villig til at modtage det nævnte ledigblevne mandat som medlem af folketinget.

Under henvisning til § 11, stk. 3, i lov nr. 213 af 3. juni 1967 om Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning har Hypotekbankens revisorer fremsendt beretning om revisionen af Hypotekbankens regnskab for regnskabsåret 1969-70, herunder regnskaberne for de til Hypotekbanken i medfør af § 8 i fornævnte lov henlagte forvaltningsopgaver.

Medlem af folketinget *Lembourn* har meddelt mig, at han ønsker til ministeren for kulturelle anliggender at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren foretage en undersøgelse af direktør Erik Hauerslevs ledelse af filmfonden i anledning af den kritik, der er blevet rejst i pressen mod filmfond-direktørens mangel på interesse for at placere danske film i udlandet?“

Medlem af folketinget *Simonsen* har meddelt mig, at han ønsker til finansministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren overveje at genindføre den forud for kildeskatteloven gældende adgang til fritagelse for beskatning af efterløn og lignende ved dødsfald?“

Spørgsmålene vil blive optaget på dagsordenen for tingets spørgetid i morgen.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen.

(Lovforslaget (nr. 78) findes i tillæg A. sp. 1569, fremsættelsen i tidenden sp. 1523).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Knud Nielsen: Dette lovforslag drejer sig om ophævelse af folkeskolelovens § 63, i henhold til hvilken der kan ydes visse tilskud til dækning af kommunernes udgifter ved opførelse af nye skolebygninger eller tilbygning til ældre. Denne tilskudsordning skal efter forslaget ophæves pr. 1. april 1971, og byggeri påbegyndt før den dato skal være færdigt senest 1. december 1973 for at være tilskudsberettiget.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, stammer tilskudsordningen helt fra folkeskoleloven af 1937, og 1. april 1946 blev oprindeligt fastsat som frist for byggeriernes færdiggørelse. Denne frist blev gentagne gange udskudt, bl. a. som følge af materialemangel i efterkrigstiden. Formålet skulle være at opbygge især landdistrikternes skolevæsen, så det opfyldte folkeskolelovens krav til skolebygninger, og det hævdes i det store og hele at være opnået.

Tilskudsbeløb, der er givet tilsagn om eller forventes givet tilsagn om i forbindelse med byggerier igangsatt i 1969-70 og 1970-71, er beregnet til at andrage ca. 90 mill. kr. Ministeren siger, at forslaget er et led i rege-

[Knud Nielsen.]

ringens bestræbelser på at opnå besparelser i det offentliges udgifter. Det vil sige, at staten fremover måske vil kunne spare ca. 30 mill. kr. om året, men denne udgift væltes naturligvis blot over på kommunerne. Der er altså ikke tale om nogen reel besparelse, men blot om en ompostering i det offentlige regnskaber, således at dækning fremover skal ske via den proportionale kommuneskat og ikke via den progressive statsskat.

Det siges meget rigtigt i bemærkningerne til lovforslaget, at man ikke i dag kan betragte folkeskolen som endeligt udbygget i lokalemæssig henseende, da det nu i modsætning til tidligere må erkendes, at folkeskolens bygninger og lokaler ikke vil kunne udbygges én gang for alle, således at der derefter kun skal ske almindelig vedligeholdelse og fornyelse, men at der fortløbende må ske en modernisering og videre udbygning af folkeskolens bygninger i takt med de stigende krav, som samfundsudviklingen stiller til undervisningen i folkeskolen. Det anses endvidere for rigtigst, at de enkelte kommuner, der nu er blevet større og mere bæredygtige, fremover selv afholder udgifterne til folkeskolebyggeriet.

Mit parti vil gerne have sikkerhed for, at det vil være muligt at sikre en nogenlunde ensartet standard i folkeskolebyggeriet landet over, selv om disse tilskud bortfalder, og vi vil gerne under udvalgsarbejdet have lejlighed til at undersøge lovforslagets konsekvenser specielt for udviklingskommunerne og ligeledes undersøge, om der findes kommuner, der som følge af den tidligere kvotaordning eller den nuværende ordning med igangsætningstilladelser ikke har kunnet komme i gang med et ønsket byggeri, og som måske nu kommer i klemme med de fastsatte afviklingsterminer.

Karen Thurøe Hansen: Konsekvensen af det lovforslag om ændring af folkeskoleloven, som undervisningsministeren har fremsat, bliver, at kommunerne fremtidig selv skal afholde udgifterne til byggeri af folkeskoler uden nogen form for statstilskud. Den nuværende tilskudsordning er knyttet til gennemførelsen af folkeskoleloven af 1937 samt af de ændringer, der skete ved lovens revision i 1958.

Generelt må man vel sige, at udbygningen

af folkeskolen, jeg tænker her specielt på landdistrikternes skolevæsen, gennem dette lange åremål i det store og hele er gennemført, så at folkeskolen lever op til lovens krav. Fortløbende må der naturligvis stadig finde en udbygning og modernisering sted, så folkeskolens bygninger kan honorere de krav, som samfundsudviklingen stiller til undervisningen i folkeskolen, men den nuværende tilskudsordning er ikke lagt an på at bidrage til denne opgave, som ikke kan tidsbegrænses, men må være kontinuerlig i takt med udviklingen på det undervisningsmæssige område.

Efter kommunalreformens gennemførelse er de enkelte kommuner nu blevet så store og bæredygtige, at mit parti, det konservative folkeparti, kan gå ind for ministerens forslag om, at kommunerne fremtidig alene afholder udgifterne til deres folkeskolebyggeri. Der gives dog kommunerne en rimelig frist til afvikling, idet loven foreslås sat i kraft fra den 1. april 1971, således at der ydes tilskud til byggerier, der er påbegyndt inden dette tidspunkt, men samtidig foreslås det, at byggerierne skal være afsluttet senest den 1. december 1973.

Dette og de øvrige forslag, der behandles i dag, betyder tilsammen en besparelse i statens udgift på ca. 28 mill. kr. i finansåret 1971-72 og et noget større beløb i de efterfølgende år.

Vi kan anbefale lovforslaget.

Anna Sejerøe-Olsen: Da bestemmelsen om statstilskud til folkeskolebyggeri blev sat ind i folkeskoleloven af 1937, var begrundelsen, at man ville støtte kommunerne til at få gennemført et byggeri, så man var i stand til at opfylde lovens krav ud over landet. Selv om det af forskellige årsager gik langsomt med at få gennemført udbygningen, end man havde forestillet sig, må man nok indrømme, at det, der var tanken med udbygningen ifølge 1937-loven, stort set er blevet opfyldt. Set herudfra og ud fra den kommunalreform, som vi just har fået gennemført, må man nok indrømme, at § 63 ikke mere har den samme berettigelse som tidligere, og derfor kan vi støtte det foreliggende lovforslag med de afviklingsbestemmelser, som er foreslået.

Men der skal stadig væk udbygges og bygges nye skoler, og rundt om i landet er

[Anna Sejerøe-Olsen.]
 der et stort behov herfor. Heldigvis er folkeskolebyggeri en opgave, som kommunalbestyrelser rundt om i landet gerne vier meget arbejde og stor interesse. At de mange penge, som det koster at bygge skole, også nok kan give kommunalfolk og skatteydere bekymringer, er ikke så mærkeligt. I den forbindelse stiller jeg store forventninger til det arbejde, der er i gang i ministeriet for at rationalisere og billigøre skolebyggeriet. Jeg tror, der er en del at spare, uden at det går ud over undervisningen, og jeg glæder mig til at se resultater af byggeudvalgets arbejde og håber, at vi kan få de første resultater inden alt for længe.

I den forbindelse vil jeg efterlyse reglerne om udformningen af, udbygningsplaner og behandlingen af skolebyggesager efter styrelseslovens § 35, som jeg også håber vi snart får at se.

Vi kan altså støtte det foreliggende lovforslag.

Meta Ditzel: Som nævnt af de foregående talere drejer lovforslaget sig om at ophæve en tilskudsordning, der oprindeligt skulle støtte kommunerne især i landdisktrikter med udbygning af skolevæsenet i overensstemmelse med loven af 1937, og senere blev ordningen knyttet til loven af 1958. Da der nu i de forløbne år med støtte i denne tilskudsordning er gennemført et betydeligt skolebyggeri, og da kommunerne nu efter kommunalreformen er blevet større og dermed også kan påtage sig større opgaver, mener vi også fra mit parti, at ordningen kan ophæves. Vi finder naturligvis også, at en rimelig afviklingsperiode er nødvendig, men da den er med i lovforslaget, vil vi gerne støtte en hurtig behandling af det.

Poul Dam: Dette lovforslag er ét blandt den række af sparelovforslag, vi har fået, og man kunne godt have lyst til at vide noget om paterniteten til det. Jeg tror ikke, at paterniteten er hos undervisningsministeren, og vi vil gerne støtte ham i at fralægge sig ansvar for disse lovforslag ved at undgå at få dem gennemført. Vi tror, at det er helt andre faktorer, der står bag fremsættelsen, og det er måske lidt forkert, at det er undervisningsministeren, der her på regeringens

vegne skal svare for noget, han næppe har hjertet med i.

Lovforslaget er et af de mange forslag, vi har haft i de senere år, som lægger større byrder på kommunerne. Det er utvivlsomt, at der er visse kommuner, der har fået større muligheder for at klare sig, men der er også en række kommuner, der som følge af deres særlige struktur, som følge af den byudvikling, der foregår i dem, og som følge af andre konkrete forhold har meget svært ved at klare det. Vi mener, at det er en af disse overvæltningssideer, som nødvendigvis koster alt for meget for de pågældende kommuners beboere, som derfor er med til at forøge uligheden mellem de forskellige dele af landet, og som vi derfor ikke kan være med til.

Det er en mærkværdig form for besparelser, at man simpelt hen flytter udgifterne fra det område, som vedtages her i salen, til de områder, som skal vedtages rundt omkring i kommunerne. Befolkningen kommer til at betale det samme, blot på en socialt mindre rimelig måde. Det kan vi ikke være med til. I alle tilfælde skal vi have meget nøjere oplysninger, end vi har fået, for at kunne se velvilligt på det.

Sigsgaard: Dette lovforslag, som tilsyneladende får en meget hurtig behandling her ved førstebehandlingen, havde måske nok fortjent en lidt mere grundig behandling, det er nemlig et ganske drastisk forslag ret beset. Jeg tror, man får et billede af, hvordan det virker, hvis man ser på virkningen for forskellige kommunetyper. Jeg vil vælge i første omgang at se på virkningen for landkommunerne, de dårligere stillede landkommuner.

For nogle dage siden havde jeg lejlighed til under en anden debat at nævne, at med de nye trækprocenter, der er kommet meddelelse ud om i de seneste dage, ligger det sådan, at f. eks. kommunen Sydthy vil få en laveste trækprocent på 47. Det vil altså sige, at selv for meget dårligt stillede mennesker skal ca. halvdelen af deres indtægt efter fradragene gå til skattebetaling. Jeg tror, det vil stå klart for de fleste, at det vil være praktisk talt umuligt at sætte den trækprocent endnu højere op, og det vil jo gennemførelsen af lovforslaget bevirke at den skal,

[Sigsgaard.]

hvis en sådan kommune står over for at skulle gennemføre et skolebyggeri — netop i den type kommuner er skolebyggeri noget af det allermest belastende. Det sandsynlige er altså, at sådanne kommuner ikke vil få råd til at bygge, når forslaget vedtages. Der vil være en tendens til, at de prøver på at klare sig med forældede bygninger.

Alvoren i dette understreges, når man ser på socialforskningsinstitutets undersøgelse af 1965, der viser, at skævheden i rekrutteringen til realafdeling og gymnasium er stærkt geografisk bestemt. Det er langt vanskeligere for almindelige menneskers børn at komme i realafdeling og i gymnasium i landkommunerne, og denne tendens vil forstærkes, hvis lovforslaget gennemføres.

Ser vi dernæst på udviklingskommunerne, altså kommuner med mange yngre mennesker med mange skolesøgende børn, kommuner, som er inde i en hastig vækst, får vi et billede af lovens virkning, hvis vi tager Herstedernes kommune som et eksempel. Den har ca. 30.000 indbyggere. Der er 5 skoler under bygning plus 2 pavillonskoler. Det svarer til en investering på 250 mill. kr., og den årlige forrentning af en sådan investering er vel ca. 30 mill. kr., hvortil kommer afskrivninger. Alene de 30 mill. kr. svarer til 1.000 kr. pr. indbygger eller ca. 3.000 kr. pr. husstand. Nu ved jeg vel, at det er skoler, der er ved at blive bygget eller snart skal gå i gang, og de rammes ikke af loven, men det ændrer jo ikke noget ved eksemplet som sådant. Hvis der ikke bliver tale om statsstøtte til sådanne kolossale skolebyggerier i mindre udviklingskommuner — jeg mener, at statsstøtten burde være større end i dag — så kan et så omfattende skolebyggeri nok slet ikke gennemføres.

For de kommuner, der netop i disse år eksperimenterer med store klasseenheder, med fleksible opdelingsmuligheder, sådan at mange sideløbende aktiviteter kan foregå, eller med åbne planskoler, som man f. eks. eksperimenterer med det i Ballerup, vil regeringens forslag betyde for det første, at

man skærer ned på det moderne udstyr, ikke mindst AV-apparatet, som jo er meget vigtigt. For det andet, at man standser eller bremser udviklingen henimod større klasseenheder, altså flere m² pr. elev eller flere m² pr. klasse, en udvikling, som er særdeles nødvendig for det pædagogiske udviklingsarbejde. For det tredje vil det betyde, at man dermed forhæler gennemførelsen af en ny pædagogik, og at man bremser eksperimenter.

Ser vi endelig på de udbyggede kommuner med en ældre befolkning, med faldende børnetal, så bliver de selvfølgelig mindre ramt. De har ikke brug for det nybyggeri af skoler, som man har i udviklingskommunerne. Det, der kan være behov for dér, er måske lidt skolemoderniseringer, og det får man i forvejen ikke tilskud til. Det vil altså sige, at de konsoliderede kommuner og de rige kommuner går ram forbi ved dette lovforslag, medens de fattige kommuner og udviklingskommunerne kommer til at betale regningen.

I denne forbindelse vil jeg gerne sige, at når man fra regeringspartiernes side taler om, at nu er kommunerne blevet mere bæredygtige, nu kan de klare flere opgaver, så er det jo ikke rigtigt. Alene ved at man gennemfører en kommunalreform, som det er sket her i de seneste år, ændrer man jo ikke folks økonomiske status. De mennesker, som skal betale skolerne, har ikke fået flere penge at betale dem med, alene fordi man har gennemført en kommunesammenlægning. Det, der, ud over hvad jeg har nævnt, sker, er — som i så mange andre lovforslag gennem den seneste tid — at staten skubber opgaver fra sig over på kommunerne. Det vil sige, at opgaver, der hidtil har været finansieret over statskatten, som er progressiv, bliver flyttet over på kommuneskatten, som ikke er progressiv, og det vil igen betyde, at de velstillede grupper af befolkningen lettes for nogle byrder, for det er jo dem, der rammes af progressionen, medens til gengæld den øvrige del af befolkningen får pålagt større byrder.

[Sigsgaard.]

Lovforslaget vil altså forøge forskellen mellem rige og fattige kommuner og dermed mellem velstillede og dårligere stillede mennesker, og det vil hæmme den modernisering af folkeskolen, som er så hårdt tiltrængt. Det er dermed i bedste overensstemmelse med regeringens usociale klassepolitik i øvrigt. Der regeres for de få mod de mange. Vi må selvfølgelig gå imod den politik.

Hanne Reintoft: Disse lovforslag viser igen tydeligt, hvor regeringens spareforslag skal ramme, og hvem de skal ramme. Trods alle givne løfter om, at der ikke skulle spares i den sociale sektor og på undervisningsministeriets budget, starter man med at slå ned her, medens man, når det f. eks. gælder forsvarsudgifterne, ikke drømmer om at spare.

Hvad man mener om dem, der lever højt på skattefiduserne, kom tydeligt til udtryk i fredags, hvor finansministeren afviste at fjerne de urimelige ekstraordinære afskrivningsregler, der i vidt omfang gør skattesnyderi legalt. På det sociale og det undervisningsmæssige område har man ikke så mange hensyn at tage.

Det hævdes i ministerens fremsættelse af forslaget til lov om ændring af folkeskoleloven, at den nugældende lov er forældet. Vi er rørende enige om, at det er besynderligt, at en så vigtig lov som lov om folkeskolen ikke er revideret siden 1937, men det mest besynderlige er vel alligevel, at den er så gammel og alligevel ikke i tilstrækkeligt omfang ført ud i livet.

Vi må én gang til henlede opmærksomheden på, at det er muligt, at staten på papiret sparer ved at overføre udgifterne til kommunerne, men det bliver stadig kostbarere for befolkningen, at staten først opkræver maksimumskat — og det tør vel antydes, man har opkrævet maksimumskat i år — for at have et kasseoverskud, som faktisk betyder i al sin gribende enkelhed, at der for hvert eneste menneske i dette land skal betales 1.000 kr. ekstra i skat om året, der skal henlægges til dette kasseoverskud. Samtidig med at man gennemfører en så grov tvangsopsparring, vælter man også ved dette lovforslag udgifter over på kommunerne, så også kommuneskatten stiger og dermed kommer til at ligge langt ud over

befolkningens bæreevne. Det kan ikke være nogen, heller ikke de borgerlige politikere i denne sal, ubekendt, at mange, mange mennesker har udgifter til de helt fornødne ting: husleje, skat, afgifter og mad, der faktisk andrager 100 pct. af deres indtægt.

Selv om det kommunale og derfor nære demokrati skal administrere mest muligt af vort samfund — det er vi principielt enige om, og skolen er noget, der er nært knyttet til dagliglivet — har det ikke noget som helst praktisk at gøre med, om staten yder sin del af pengene til det fornødne skolebyggeri.

Må jeg lige advare mod de tanker, der var fremme om, at man måtte se frem til rationaliseringen af skolebyggeriet. Der er ingen, der har noget imod, at der rationaliseres, og at der bygges så hensigtsmæssigt og så billigt som muligt, hvis det ikke går ud over kvaliteten. Vi ved, at det offentliges bygninger kommer til at stå, til de er absolut udtjente. Alle, der har med skolevæsenet at gøre, kender vel de ældgamle og uhensigtsmæssige skoler, vi har rundt omkring både i København og på landet. Det, vi bygger i dag, skal være af en sådan kvalitet, at det ikke alene er moderne og ordentligt om 10 år. Vi ved, at det kommer til at stå der, til det er absolut udtjent, og det kan ikke nytte noget i kortsynethed at gøre f. eks. skole- og daginstitutionbyggeri ringere end nødvendigt; så bliver det slum i løbet af ganske få år.

Undervisningsministeren (Helge Larsen): Jeg vil gerne begynde med at takke fru Karen Thurøe Hansen, fru Anna Sejerøe-Olsen og fru Meta Ditzel for tilslutningen til lovforslaget og takke hr. Knud Nielsen for den måske betingede tilslutning, som lå i det, og sige, at vi naturligvis er rede til i udvalget at give alle de oplysninger, som var ønsket, specielt vedrørende udviklingskommunerne.

Jeg vil i og for sig også gerne takke hr. Poul Dam for den venlige tanke, der lå bag tilbuddet om at bidrage til, at dette lovforslag ikke blev gennemført, idet han mente, jeg ikke skulle have mit hjerte med i det. Jeg kan forsikre hr. Poul Dam om, at det har jeg absolut, og jeg ønsker forslaget gennemført.

Man overvurderer nok det beløb, som via

[Undervisningsministeren.]

denne lovgivning gives til det kommunale skolebyggeri. Der bygges i disse år kommunale skoler for mellem 600 og 700 mill. kr. om året. Statstilskuddet efter lovens bestemmelser andrager 20-25 mill. kr. Det vil sige, der er i gennemsnit et tilskud på 3-4 pct. til skolebyggeriet, naturligvis varierende noget inden for de enkelte kommuner, men gennemsnitlig kun dette beløb.

Bestemmelserne har deres oprindelse i 1937-loven, hvor man ønskede at fremme centraliseringen, og de må først og fremmest ses på baggrund af ønsket om at fremme denne centralisering. De har derfor mistet en væsentlig del af deres betydning på baggrund af den kommunesammenlægning, som nu er sket. Tager man dette i betragtning, tager i betragtning, at det gennem kommunalreformen er tilsigtet at give kommunerne større indflydelse, større ansvar og at tage en del opgaver bort fra staten og lægge ud til kommunerne, så finder jeg, at det er rigtigt nu at afvikle dette tilskud.

Der ligger i det også en væsentligt administrativ forenkling og administrativ lettelse, idet det siger sig selv, at administrationen af 20-25 mill. kr. til skolebyggeri af størrelsesordenen omkring 700 mill. kr. kræver et væsentligt administrationsapparat for at forvalte et forholdsvist lille beløb.

Fru Anna Sejerøe-Olsen spurgte om reglerne for udbygningsplaner for skolevæsenet i henhold til skolestyrelseslovens § 35, og jeg skal gerne oplyse, at et cirkulære om disse regler er under udarbejdelse. Der har i de allerseneste dage været ført nogle forhandlinger med de kommunale organisationer. Vi regner med, at cirkulæret vil foreligge omkring nytår. Jeg kan i øvrigt også oplyse, at en pjece med vejledende oplysninger om rationalisering af skolebyggeri, billiggørelse af skolebyggeri, vil kunne foreligge først i det nye år.

Knud Nielsen: Jeg synes nok, der er lidt for stor tilbøjelighed til at lægge vægt på virkningerne af kommunesammenlægningerne. Det er klart, at lægger man tre eller fire fattige kommuner sammen, får man ikke derved én rig kommune.

I øvrigt vil jeg gerne pege på, at der er en forbindelse mellem det forslag, vi behandler nu, og det forslag til lov om ændring af lov

om gymnasieskoler og studenterkursus, vi også skal behandle i dag. Der vil, hvis det sidstnævnte lovforslag vedtages, ske en overflytning af realskoleafdelingerne fra statslige og kommunale gymnasier til folkeskolen, og en sådan overflytning vil højst sandsynligt nødvendiggøre et øget folkeskolebyggeri. Jeg vil gerne spørge, om ministeren har gjort sig tanker om nødvendigheden af en særlig statslig indsats i den forbindelse.

Undervisningsministeren (Helge Larsen): Vi vil komme tilbage til dette under et senere punkt på dagsordenen. Men jeg skal gerne oplyse, at antallet af elever i gymnasiets realafdelinger kun er omkring 5 pct. af samtlige elever i realafdelingen, og i de allerfleste tilfælde vil elever fra de kommunale gymnasieskoler kunne optages i folkeskolens realafdelinger, uden at det kræver nye klasser.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtages uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til udvalget for undervisning og uddannelse. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om uddannelse af lærere til folkeskolen.

(Lovforslaget (nr. 79) findes i tillæg A. sp. 1541, fremsættelsen i tidenden sp. 1523).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Knud Nielsen: Lovforslaget går ud på at ophæve seminariernes pligt til at tilbyde de studerende kursus eller studiekredse som frilæsning. Det skulle medføre en besparelse for staten på 1,5 mill. kr. i finansåret 1971-72 og derefter på 2 mill. kr. årlig. Forslaget bør nok ses i en større sammenhæng, nemlig